

**Міністерство культури та стратегічних комунікацій України
Харківська державна академія дизайну і мистецтв
Факультет образотворчого мистецтва
Кафедра монументального живопису**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ
НА ЗДОБУТТЯ СТУПЕНЯ**

БАКАЛАВР

**Освітньо-професійна програма
«Стріт-арт і монументальне мистецтво»**

Навчально-методичне видання:

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ
НА ЗДОБУТТЯ СТУПЕНЯ БАКАЛАВРА

Спеціальність

023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»

Галузь знань

02 «Культура і мистецтво»

ОПП «Стріт-арт і монументальне мистецтво».

Упорядник: Євген КОТЛЯР, *кандидат мистецтвознавства, професор,
завідувач кафедри монументального живопису ХДАДМ*

Розглянуто на засіданні кафедри
монументального живопису
29.09.2024 р., протокол № 2

Затверджено на засіданні
Методичної ради ХДАДМ
08.10.2024 р., протокол № 24-05

Рецензенти:

Людмила СОКОЛЮК, *доктор мистецтвознавства, професор, член-
кореспондент Національної академії мистецтв України, професор
кафедри теорії і історії мистецтва ХДАДМ*

Ольга ІВАЩЕНКО, *кандидат філософських наук, професор, декан факультету
Образотворче мистецтво ХДАДМ*

Володимир НОСЕНКОВ, *професор, Заслужений діяч мистецтв України,
професор кафедри монументального живопису ХДАДМ*

© ХДАДМ

© Котляр Є.О.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ДИПЛОМНА РОБОТА	5
1.1. ПРОЄКТ МОНУМЕНТАЛЬНО-ДЕКОРАТИВНОГО ТВОРУ	5
1.2. ПРОЄКТ У ГАЛУЗІ САКРАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА	6
1.3. АВТОРСЬКИЙ ПРОЄКТ У ГАЛУЗІ СТРІТ-АРТУ	7
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА ВИКОНАННЯ ДИПЛОМНОГО ТВОРУ	8
2.1. ЗБІР ІНФОРМАЦІЇ ТА СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ПІДГОТОВЧИХ МАТЕРІАЛІВ	8
2.2. РОЗРОБКА АВТОРСЬКОЇ КОНЦЕПЦІЇ РІШЕННЯ ТЕМИ	8
2.3. КОМПОЗИЦІЙНИЙ ПОШУК ОБРАЗОТВОРЧИХ ЗАСОБІВ ВТІЛЕННЯ АВТОРСЬКОЇ ІДЕЇ	9
2.4. ВИЗНАЧЕННЯ ОПТИМАЛЬНОГО ВАРІАНТУ КОМПОЗИЦІЙНОГО РІШЕННЯ	9
2.5. ВИКОНАННЯ ОРИГІНАЛІВ ДИПЛОМНОГО ТВОРУ	10
РОЗДІЛ 3. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	11
3.1. ТЕХНІЧНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ПОЯСНЮВАЛЬНОЇ ЗАПИСКИ	12
РОЗДІЛ 4. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ	14
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	15
ІЛЮСТРАТИВНІ МАТЕРІАЛИ	18

ВСТУП

Підготовка фахівців мистецького спрямування здійснюється на факультеті образотворчого мистецтва, стратегічною метою якого є забезпечення високого рівня професійної освіти в галузі культури й мистецтва, формування творчої особистостей, здатних до самореалізації, інноваційного мислення та активної участі в культурному житті суспільства.

Особлива увага приділяється розвитку сучасних напрямів візуального мистецтва, зокрема стріт-арту і монументального мистецтва як виразників нових підходів до художньої комунікації в урбаністичному просторі.

Освітньо-професійна програма «Стріт-арт і монументальне мистецтво» забезпечує підготовку бакалаврів через систему навчально-творчих майстерень:

- Монументально-декоративне мистецтво;
- Сакральне мистецтво;
- Стріт-арт.

В незалежності від напрямку майстерні студенти отримують можливість працювати з різними матеріалами і техніками, актуальними для публічного мистецтва.

У процесі навчання здобувачі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти отримають широкий спектр навичок і знань з таких дисциплін як «Рисунок», «Академічний живопис», «Кольорознавство», «Робота в матеріалі», «Загальний курс композиції». А також ознайомлюються з історією розвитку стріт-арту декоративного та сакрального мистецтва, вивчають вплив візуального мистецтва на соціальне середовище та взаємодію глядача з простором.

Кваліфікаційні роботи здобувачів виконуються за профілем навчально-творчих майстерень на основі матеріалів, зібраних під час переддипломної практики. Тематика проєктів спрямована на розкриття актуальних проблем сучасного світу, переосмислення міського середовища та створення художніх образів, які резонують із суспільними викликами. Обсяг і структура кваліфікаційної роботи визначається студентом, узгоджується з керівником навчально-творчої майстерні та затверджується на засіданні випускової кафедри.

Методичні рекомендації мають на меті надати студентам чітке уявлення про вимоги до змісту, структури, оформлення та презентації кваліфікаційної роботи, допомогти у виборі напрямку дослідження та творчого вирішення проєкту, а також сприяти систематизації знань, отриманих упродовж навчання.

РОЗДІЛ 1

ДИПЛОМНА РОБОТА

Кваліфікаційна (дипломна) робота здобувача першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» за освітньо-професійною програмою «Стріт-арт і монументальне мистецтво» включає текстову та практичну частини і виконується відповідно до чинних стандартів вищої освіти. Після публічного захисту перед Екзаменаційною комісією здобувач отримує диплом державного зразка про закінчення Харківської державної академії дизайну і мистецтв та присвоєння кваліфікації: бакалавр з образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації за освітньо-професійною програмою «Стріт-арт і монументальне мистецтво»

Кваліфікаційна робота являє собою художній твір, що має продемонструвати сформовану професійну ідентичність молодого митця, його фаховий рівень, творчу індивідуальність, громадянську позицію, а також здатність до самостійного художнього мислення та практичної реалізації проєкту в реальному або моделюваному середовищі. Такий проєкт є результатом навчання впродовж чотирьох років та концентрує знання і навички, отримані у процесі опанування дисциплін фахового й загального циклів.

Кваліфікаційна робота бакалавра за освітньою програмою «Стріт-арт і монументальне мистецтво» реалізується в межах трьох основних напрямків: «Монументально-декоративне мистецтво», «Сакральне мистецтво», «Стріт-арт».

Характер та обсяг практичної частини кваліфікаційної роботи залежить від профілю навчально-творчої майстерні, в якій навчається здобувач. Усі проєкти супроводжуються переддипломною практикою, під час якої студент вивчає особливості об'єкта або простору, збирає аналітичні та візуальні матеріали, що пізніше стають основою для реалізації мистецького задуму.

1.1. Проєкт монументально-декоративного твору

Кваліфікаційна робота у формі **монументально-декоративного твору** є прикладом масштабного художнього задуму, тісно пов'язаного з архітектурним середовищем. Вона передбачає створення цілісної декоративної композиції, що гармонійно інтегрується в інтер'єр або екстер'єр громадської чи культурної будівлі.

Основна мета такої роботи — підкреслити естетичну, просторову і функціональну цінність об'єкта через образно-декоративні засоби.

У процесі роботи студент:

1. Проводить **аналітичне дослідження архітектурного середовища**, де планується розміщення об'єкта.
2. Визначає **тематичну концепцію** і стилістичне спрямування твору.
3. Створює **серію ескізів і кольоровий картон**, що демонструє завершене композиційне рішення.
4. Виконує **роботу в матеріалі** (У повному обсязі або фрагмент фрески, сграфіто тощо).
5. Готує **візуалізацію (колаж, макет, 3D-модель, відео-демонстрацію)** проєкту у заданому середовищі.

1.2. Проєкт у галузі сакрального мистецтва

Кваліфікаційна робота у **галузі сакрального мистецтва** передбачає створення проєкту, що розкриває духовно-релігійну тематику через художні засоби, із дотриманням певних усталених традицій. Вона базується на ретельному вивченні іконографії, канонів і стилістичних особливостей сакрального образу, а також ураховує символіку простору, де твір має функціонувати.

Основні етапи:

1. Обґрунтування **духовного змісту та концепції образу** (євангельський сюжет, життє святого, тематичний цикл тощо).
2. **Вивчення канонів, кольорознавства, композиційної побудови** в іконописі чи монументальному сакральному живописі.
3. **Розробка ескізів** (повного розпису, окремої сцени чи декоративного елемента).
4. Виконання **авторської ікони або фрагменту розпису** в традиційній техніці (темпера, левкас, позолота, акрил).
5. Підготовка **документації про інтеграцію твору в храмовий простір**, з урахуванням його архітектури та функціонального навантаження.

Сакральна дипломна робота вимагає від автора особливої відповідальності, глибини духовного осмислення, здатності поєднати канонічну мову з індивідуальним творчим підходом. Образ має бути наповненим символічною силою, а стилістика — відповідати духу часу, не порушуючи етичних засад сакрального простору.

1.3. Авторський проєкт у галузі стріт-арту

Кваліфікаційна робота у форматі **стріт-арту** є сучасним видом візуального висловлювання, що реалізується у публічному просторі з метою діалогу із суспільством. Такий проєкт вимагає не лише володіння композиційними та технічними навичками, а й розуміння урбаністичного контексту, соціальних процесів, актуальних тем сучасності.

Типовими формами є:

- **мурал** (великий розпис на стіні);
- **трафаретна або постерна серія** (шаблонний живопис);
- **стріт-інсталяція або вулична арт-інтервенція** (тимчасові або перформативні втручання в простір);
- **інтерактивний або цифровий об'єкт** (проекції).

Етапи роботи:

1. Визначення теми з соціальним, культурним або політичним змістом.
2. Дослідження міського середовища
3. **Розробка ескізів та візуальних концептів**, з урахуванням масштабу й матеріалів.
4. **Інтеграція роботи в реальний або модельований простір** (візуалізація, макет, фото-колаж).
5. Підготовка **концептуального обґрунтування проєкту** у пояснювальній записці.

Основною особливістю цього напрямку є поєднання художнього висловлювання з громадянською позицією митця. Студент має продемонструвати критичне мислення, здатність до візуальної комунікації, а також обґрунтованість вибору теми й способів її реалізації.

Тематично роботи можуть охоплювати проблеми екології, війни, урбаністики, ідентичності, культурної спадщини або протесту. Основною задачею студента є створення яскравого візуального повідомлення з чітким концептуальним змістом, а також дослідження взаємодії твору з контекстом середовища — фізичного, соціального, історичного.

РОЗДІЛ 2

МЕТОДИКА ВИКОНАННЯ ДИПЛОМНОГО ТВОРУ

Методика виконання дипломного твору передбачає цілісну, послідовну і професійно вмотивовану реалізацію авторського задуму, що втілюється в об'єкті монументального, сакрального або стріт-арт мистецтва. Вона охоплює етапи від збору вихідних матеріалів до створення фінального твору. На кожному з етапів студент має виявити не лише володіння професійними знаннями й технічними навичками, а й здатність до творчої рефлексії, авторського бачення й актуалізації теми в сучасному контексті.

2.1. Збір інформації та систематизація підготовчих матеріалів

На початковому етапі студент проводить аналітичну роботу, збирає візуальні, текстові та графічні джерела, що безпосередньо стосуються обраної теми. Це можуть бути етюди з натури, фотографії об'єктів середовища, стилістичні референси, приклади аналогічних мистецьких проєктів, історичні джерела, а також інформація з фахової літератури.

Методичні вимоги:

1. Визначити тему та простір або об'єкт, з яким буде пов'язаний твір (фасад, інтер'єр, вулиця, каплиця тощо).
2. Зібрати візуальні матеріали: фотографії середовища, начерки, референси творів подібних за темою або стилем.
3. Підготувати текстовий матеріал (історична довідка, соціокультурна характеристика об'єкта, тематичне обґрунтування).
4. Зробити первинні графічні етюди, натурні замальовки, формальні дослідження.

2.2. Розробка авторської концепції рішення теми

Цей етап передбачає формування чіткого художнього задуму, що ґрунтується на зібраній інформації та творчому аналізі. Авторська концепція є смисловим і візуальним ядром роботи, навколо якого вибудовується подальша композиція і стилістика.

Методичні вимоги:

1. Сформулювати головну ідею твору, що розкриває зміст і призначення проєкту.

2. Визначити візуальну мову: стиль, кольорову гаму, характер лінії, площини, фактури.
3. Встановити зв'язок між ідеєю твору і середовищем, у якому він буде представлений.
4. Обґрунтувати відповідність теми сучасним культурним або духовним викликам.

2.3. Композиційний пошук образотворчих засобів втілення авторської ідеї.

Важливим етапом роботи над композицією є пошук образотворчих засобів втілення ідеї твору шляхом виконання ескізів. Цей етап дає змогу авторові випробувати різні варіанти рішення, дослідити різноманітні образотворчі засоби композиції щодо їх ефективного застосування при створенні художнього образу.

Методичні вимоги:

1. Провести композиційний пошук рішення теми шляхом виконання ескізів дипломної роботи, застосовуючи необхідні художні засоби композиції, графічні (живописні, скульптурні) прийоми і методи зображення та новітні технології.
2. Знайти яскраві візуальні образи, здатні розкрити багатогранність авторської концепції рішення теми та відобразити найсуттєвіші й найхарактерніші ознаки об'єкта зображення.
3. Випробувати декілька форматів і варіантів розміщення твору у просторі.

2.4. Визначення оптимального варіанту композиційного рішення.

На цьому етапі студент зосереджується на остаточному визначенні найбільш вдалого варіанта композиції. Враховується ефект сприйняття твору у просторі, масштаб, ритм, колір, акценти, взаємодія з глядачем.

Методичні вимоги:

1. Обрати найбільш вдалий ескіз як основу для подальшої реалізації.
2. Доопрацювати композицію з урахуванням формального, смислового та середовищного балансу.
3. Підготувати кольоровий картон (або цифрову модель), що відображає фінальний вигляд твору.
4. Візуалізувати роботу в контексті обраного простору (фотомонтаж, 3D-вставка, макет).
5. Погодити результати композиційного пошуку з замовником, якщо дипломна робота виконується за замовленням.

2.5. Виконання оригіналів дипломного твору

Фінальний етап роботи полягає у створенні фрагмента або повного варіанта дипломного твору в матеріалі, що найбільш відповідає технічним можливостям і задуму автора. Це може бути фрагмент муралу на планшеті, ікона, мозаїчне панно, декоративний живопис, оформлення елементу фасаду тощо.

Методичні вимоги:

1. Виконати роботу з дотриманням обраної техніки (акрил, темпера, змішана техніка, цифровий друк тощо).
2. Забезпечити високу художню якість, увагу до деталей, технічну охайність.
3. За можливості — реалізувати твір у просторі або представити повну візуалізацію його інтеграції.
4. Доповнити роботу фото/відео-фіксацією процесу виконання.

РОЗДІЛ 3

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Пояснювальна записка є обов'язковою складовою кваліфікаційної роботи бакалавра та виконує функцію аналітико-творчого супроводу до практичної частини проєкту. У стислій, логічно структурованій формі вона розкриває авторський задум, методологічні підходи до реалізації теми, аналізує сучасний стан проблеми, обґрунтовує обрані образотворчі, технологічні та композиційні рішення.

Пояснювальна записка не лише документує творчий процес, але й демонструє професійну рефлексію здобувача стосовно поставленої теми, її актуальності, соціального або духовного контексту (залежно від напрямку: стріт-арт, сакральне чи монументальне мистецтво), а також містить аналіз аналогів, оцінку власного авторського внеску, висновки та ілюстративні матеріали.

До змісту пояснювальної записки входять наступні структурні пункти:

1. Обґрунтування актуальності теми.

У цьому розділі студент висвітлює важливість обраної теми в сучасному художньому, соціальному чи духовному контексті. Обґрунтовується зв'язок теми з актуальними мистецькими тенденціями, соціальними викликами або культурною спадщиною. Особлива увага приділяється потенціалу теми для візуальної інтерпретації в публічному або сакральному просторі.

2. Збір інформації та систематизація підготовчих матеріалів.

Описується процес дослідження, який студент здійснив під час переддипломної практики: збирання візуальних джерел, створення начерків, виконання етюдів, фотографування об'єкта чи середовища. Уточнюється, як ці матеріали вплинули на формування загальної концепції твору.

3. Аналіз аналогів.

Розглядаються художні приклади, що стали натхненням або аналітичною базою для проєкту. Це можуть бути твори українських і зарубіжних митців, приклади стріт-арту, церковного розпису, мозаїк, муралів, тощо. Студент повинен здійснити порівняльний аналіз і вказати, які образотворчі або композиційні рішення стали корисними для формування авторського підходу.

4. Розробка авторської концепції рішення теми.

Цей пункт присвячений формулюванню художньої ідеї, основної метафори або повідомлення, що втілюється в проєкті. Уточнюються стилістичні вподобання, кольорова гамма, пластичні засоби, а також вибір техніки (розпис, трафарет, мозаїка, темпера, авторська техніка тощо).

5. Композиційний пошук втілення творчого задуму.

Документується процес роботи над ескізами, варіантами композицій, просторовим розміщенням об'єкта. Студент обґрунтовує вибір остаточного рішення, наводить приклади проміжних варіантів, розкриває логіку розвитку художнього образу.

6. Технологічні та графічні засоби виконання оригіналів.

У цьому пункті розглядаються практичні аспекти реалізації проєкту: техніки, інструменти, матеріали (основа, барвники, захисні покриття тощо), а також способи відтворення зображення. У випадку стріт-арту важливо описати також специфіку роботи у відкритому середовищі, вимоги до основи, зносостійкість покриття. При роботі з сакральною тематикою — вказуються традиційні техніки, символічні аспекти вибору кольору та матеріалу.

7. Висновки

Стисло підсумовуються результати творчого пошуку, ступінь досягнення поставленої мети, практичне та художнє значення виконаної роботи. За можливості вказуються перспективи подальшого розвитку проєкту (наприклад, масштабування, реалізація у конкретному середовищі, продовження теми в магістерській роботі).

8. Перелік джерел посилання

Оформлюється за загальноприйнятими бібліографічними стандартами. У список включаються літературні, наукові, публіцистичні джерела, а також сайти або каталоги, використані під час підготовки роботи.

9. Ілюстративні матеріали

Додаються: ескізи, репродукції, фото простору, з яким працював студент, фрагменти в матеріалі, композиційні варіанти, візуалізації, а також картон або макет проєкту.

3.1. Технічні вимоги до оформлення пояснювальної записки:

- **Шрифт:** Times New Roman
- **Кегль:** 14
- **Інтервал:** 1,5

- **Поля:** зліва – 3 см, справа, зверху, знизу – 2 см
- **Обсяг тексту:** 20–30 сторінок формату А4
- **Оформлення ілюстрацій:** окремим блоком у кінці записки або вбудованими у текст (за погодженням з керівником)

Наприкінці пояснювальної записки обов’язково наводиться **список використаних джерел**, який включає всі матеріали, на які є посилання в роботі. Джерела подаються **мовою оригіналу**. Інформація про видання має включати: прізвище та ініціали автора, назву книги, місце видання, видавництво і рік видання, обсяг у сторінках.

Наприклад:

Іванов І. І. Монументальне мистецтво України: традиції і сучасність. – Київ: Мистецтво, 2019. – 256 с.

РОЗДІЛ 4

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

У процесі виконання випускної кваліфікаційної роботи кафедрою передбачено поетапний контроль за дотриманням методичних, технічних і творчих вимог до дипломного проєкту. Контроль здійснюється у формі індивідуальних консультацій, переглядів та рецензування робіт, що дає змогу своєчасно виявити недоліки та спрямувати студента до професійно обґрунтованого результату.

Регулярні консультації з керівниками навчально-творчих майстерень проходять відповідно до затвердженого графіка. Консультації можуть включати обговорення теми, перегляд ескізів, аналіз етапів реалізації, оцінку композиційного та технологічного рівня виконання.

Допуском кваліфікаційної роботи до захисту є:

позитивний відгук керівника навчально-творчої майстерні;

позитивне рішення кафедри на підставі перегляду завершеної роботи та пояснювальної записки.

Після отримання дозволу на захист, дипломник подає роботу на зовнішнє рецензування. Зовнішній рецензент — фахівець у сфері образотворчого, монументального або вуличного мистецтва — надає письмову рецензію, в якій оцінюється:

1. актуальність теми;
2. рівень художнього та технічного виконання;
3. оригінальність авторського підходу;
4. відповідність вимогам до рівня бакалаврської роботи.

Письмова рецензія подається на кафедру не пізніше ніж за 5 днів до захисту. Після ознайомлення здобувача з рецензією, її разом із кваліфікаційною роботою та відгуком керівника передають до Екзаменаційної комісії для прилюдного захисту.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Бали		Критерії оцінювання
	0-100	
A+	95-100	<i>Практична робота:</i> Студент(ка) вчасно, в повному обсязі і на найвищому художньому рівні виконав(ла) практичну частину кваліфікаційної роботи, яка за складністю повністю відповідає встановленим вимогам щодо бакалаврських робіт і є свідомством того, що студент(ка) має свій авторський високохудожній стиль, віртуозно володіє відповідною технікою стріт-арту і монументального мистецтва. <i>Проектна частина</i> оформлена на найвищому рівні. <i>Пояснювальна записка</i> відповідає всім вимогам: ґрунтовна, розгорнута, написана гарною мовою, ретельно підготовлена альбомна частина, якісно оформлена. <i>Процедура захисту:</i> якісно підготовлений відеоролик захисту і впевнена публічна презентація проєкту, чіткі відповіді на питання ДЕК, найвищий відгук керівника і оцінка рецензента.
A	90-94	<i>Практична робота:</i> Студент(ка) вчасно, в повному обсязі і на високому художньому рівні виконав(ла) практичну частину роботи, яка за складністю повністю відповідає вимогам, є свідомством того, що студент(ка) підготовлений до самостійної творчої роботи, вільно володіє відповідною технікою стріт-арту і монументального мистецтва. <i>Проектна частина</i> оформлена на високому рівні. <i>Пояснювальна записка</i> відповідає всім вимогам: ґрунтовна, розгорнута, написана гарною мовою, добре підготовлена альбомна частина, якісно оформлена. <i>Процедура захисту:</i> якісно підготовлений відеоролик захисту і впевнена публічна презентація проєкту, чіткі відповіді на питання ДЕК, висока оцінка керівника і рецензента.
B	82-89	<i>Практична робота:</i> Студент(ка) в достатньому обсязі і на достатньо високому рівні виконав(ла) практичну частину роботи, яка є свідомством того, що студент(ка) в цілому готовий до самостійної роботи, добре володіє відповідною технікою стріт-арту і монументального мистецтва. <i>Проектна частина</i> оформлена на гарному рівні. <i>Пояснювальна записка:</i> ґрунтовна, добре написана й оформлена разом з альбомною частиною, є незначні недоліки. <i>Процедура захисту:</i> добре підготовлений відеоролик захисту і зроблена публічна презентація, отримані відповіді на питання ДЕК, в цілому достатньо висока оцінка керівника і рецензента.
C	75-81	<i>Практична робота:</i> Студент(ка) в неповному обсязі і на середньому рівні виконав(ла) практичну частину роботи, яка є свідомством того, що студент(ка) в цілому готовий до самостійної роботи, але є певні недоліки у володінні технікою стріт-арту і монументального мистецтва. <i>Проектна частина</i> оформлена на середньому рівні, є зауваження. <i>Пояснювальна записка:</i> достатньо повно написана й оформлена разом з альбомною частиною, є незначні недоліки. <i>Процедура захисту:</i> підготовлений відеоролик захисту і зроблена публічна презентація, неповні відповіді на питання ДЕК, позитивна оцінка керівника і рецензента.

D	64-74	<i>Практична робота:</i> Студент(ка) в недостатньому обсязі виконав(ла) практичну частину роботи, яка має багато значних помилок і є свідомством того, що студент(ка) недостатньо підготовлений до самостійної роботи і має значні недоліки у володінні технікою стріт-арту і монументального мистецтва. Проектна частина оформлена неохайно. <i>Пояснювальна записка:</i> написана слабо й неповно, є недоліки у оформленні. <i>Процедура захисту:</i> відеоролик захисту має певні недоліки, публічна презентація слабка й невпевнена, багато питань членів ДЕК залишилися без відповідей, в цілому позитивна оцінка керівника і рецензента.
E	60-63	<i>Практична робота:</i> Студент(ка) в малому обсязі виконав(ла) практичну частину роботи, яка має багато серйозних професійних помилок і є свідомством того, що студент(ка) недостатньо підготовлений до самостійної роботи, має значні недоліки у володінні технікою стріт-арту і монументального мистецтва. До оформлення проектної частини є багато зауважень. <i>Пояснювальна записка:</i> написана дуже слабо, неповно й погано оформлена. <i>Процедура захисту:</i> відеоролик захисту зроблений на дуже низькому рівні як і публічна презентація, не отримано відповідей на основні запитання членів ДЕК, слабка позитивна оцінка керівника і рецензента.
FX	35-59	<i>Практична робота:</i> Студент(ка) в мінімальному обсязі із великим запізненням виконав(ла) практичну частину роботи, яка є свідомством того, що студент(ка) не підготовлений до самостійної роботи. Основна пластична ідея роботи чи рішення має встановлене запозичення. <i>Пояснювальна записка:</i> написана формально, є багато запозичень без належних цитувань, погано оформлена. <i>Процедура захисту:</i> відеоролик захисту відсутній, публічна презентація не відповідає вимогам, не отримано жодних відповідей на запитання членів ДЕК, негативна оцінка керівника і рецензента.
F	0-34	<i>Практична робота:</i> Студент(ка) не впорався(лась) із завданням кваліфікаційної роботи, що є свідомством абсолютної невідповідності студент(ка) до самостійної роботи. Є встановлений плагіат. <i>Пояснювальна записка:</i> не завершена, неохайно оформлена, є безліч запозичень без належних цитувань. <i>Процедура захисту:</i> відеоролик захисту відсутній, публічна презентація не відбулася або не відповідає вимогам, негативна оцінка керівника і рецензента.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Анорічева-Єрьомка А.І. Академічний живопис: навч. посіб. для студ. I-V курсів кафедри монументального живопису вищ. худож. навч. закл. Харківська держ. академія дизайну і мистецтв. - Х. : Колорит, 2009. - 232 с.: іл. - Бібліогр.: с. 229.
2. Беліка Є. В., Конопко О.І. Техніка і технологія олійного живопису: навч. посібн. К.: Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2010. – 92 с.
3. Білецький П.О. Мова образотворчих мистецтв. – К., 1973.
4. Бович-Углер Л. Ю. Проектна графіка: навчальний посібник [для студентів вищих навчальних закладів]. Косів: КІПДМ ЛНАМ, 2017. 96 с.
5. Голубець О. Мистецтво XX століття: український шлях. Львів: Колір ПРО, 2012. 199с.
6. Даниленко В.Я. Дизайн [Підручник]. Харків : ХДАДМ, 2003. 320 с.
7. Даниленко, В.Я. Основи дизайну [Текст]: навч. посібник; Ін-т змісту і методів навчання, Харківський художньо-промисловий ін-т. К.: ІЗМН, 1996. 92 с.
8. Енциклопедія постмодернізму ред. Ч. Вінквіста та В. Тейлора. Пер. з англ. Київ: Основи, 2003. 503 с.
9. Єпіхіна Д. Техніка та технологія монументального розпису у сучасному міському середовищі. Проблеми розвитку міського середовища. 2015. Вип. 2. С. 54–61.
10. Історія мистецтва від найдавніших часів до сьогодення / за заг. редакцією Стівена Фартинга і з передмовою Річарда Корка. Харків: Vivat, 2019. 575 с.
11. Киплик, Д. І. Техніка живопису. Київ, Центр навчальної літератури: 2021. — 534 с.
12. Ковальова М., Крот Т. Проблема побудови колориту в портреті: Історіографія // Матеріали Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції за підсумками роботи у 2016 – 2017 рр. Харків: ХДАДМ, 2017. С. 175–177.
13. Котляр Є. Виставковий проєкт "Щастя в квадраті" як мистецький досвід спротиву. Культура і мистецтво в умовах російсько-української війни: художні стратегії, дискурсивні практики, вектори осмислення: зб. матер. Міжнародної наук.-практ. конф., м. Київ, 29—30.05.2024 / упоряд. М.
14. Котляр Є. Харківська школа монументального мистецтва: традиції та сучасність. Харківщина мистецька: історія, традиції, сучасність. До 70-річчя Харківської організації Національної спілки художників України. Збірка статей за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції (Харків, 22 жовтня 2008 р.) / Уклад. О.Й. Денисенко. Харків: Золоті сторінки, 2008. С. 62-68.
15. Котляр Є. Харківські монументалісти: горизонти сучасної школи. Образотворче мистецтво. К.: Національна спілка художників України, 2006. № 3. С. 86-91.

16. Кривавич Д. П., Овсійчук В.А., Черепанова С.О. Українське мистецтво: Навч. посібн. :У 3 ч. – Львів: Світ, 2005. – Ч. 3. – 268 с.
17. Куленко М. Я. Основи графічного дизайну: підручник [для студентів вищих навчальних закладів]. К.: Кондор, 2006. 492с.
18. Майданець О. Інновації в українському монументально-декоративному мистецтві першої третини ХХ ст. Українська академія мистецтва. Київ, 2003. Вип. 10
19. Марчак В. Про малярство: Навчальний посібник – Львів: ФОП Стебляк О.М., 2018. – 264 с.
20. Мельник А. Український живопис ХХ-ХХІ ст. з колекції НХМУ, вид. Галерея, Хмельницький 2004 рік.
21. Музика О. Я. Матеріали і техніка олійного живопису: навч. посібник / укладач– Умань: ВПЦ «Візаві», 2013. – 114 с.
22. Науково-методичні матеріали, навчальна, робоча програми, силабус дисципліни «Проектна графіка», розроблені Бович-Углер Л.Ю.
23. Овсійчук В. Українське малярство Х-ХVIII ст. Проблеми кольору / В. Овсійчук. - Львів:[б.в.], 1996.
24. Полякова. Київ: Інститут проблем сучасного мистецтва НАМ України, 2024. С. 94-99.
25. Саркісян М. Народні традиції у монументально-декоративному мистецтві України ХХ ст. Арт-простір. № 1. С. 62-66
26. Сидоренко В. Д. Візуальне мистецтво від авангардних зрушень до новітніх спрямувань: Розвиток візуального мистецтва України ХХ – ХХІ століть. Ін-т проблем сучасного мистецтва НАМ України. Київ : ВХ, 2008. 188 с.
27. Скляренко Г. Я. Художник і місто: Проблеми формування архітектурно-художнього ансамблю. К., 1990.
28. Сковронський В. М. Технологія живопису та декоративно-прикладного мистецтва: навч.посіб. / В. М. Сковронський. Київ. КНУКіМ, 2007. 207 с.
29. Соколюк Л. Д. Бойчукізм і проблема стилю в українському мистецтві першої третини ХХ століття. 1993. 48 с.
30. Соколюк Л. Історія монументального малярства : Навч. посібник. Харків : ХДАДМ, 2002. 62 с.
31. Соколюк Л. Михайло Бойчук та його школа. Харків : Видавець Савчук О.О., 2014. 386 с. : 488 іл.
32. Соколюк Л. Новий погляд на українське мистецтво першої третини ХХ століття. Мистецтвознавство України. К., 2001. Вип. 2
33. Стріт-арт в Україні, вандалізм та авторське право на графіті: художник Віталій Dilk
34. Худякова А. Г. Антивоєнні мурали в Україні та світі під час російсько-української війни. HUDPROM: The Ukrainian Art and Design Journal. 2023. № 1. С. 193 – 205.
35. Худякова А.Г. Український стінопис ХХ – поч. ХХІ ст.: особливості розвитку національної моделі. Дис. на зб. ступ. доктора філософії (Ph.D), спец. 023 –

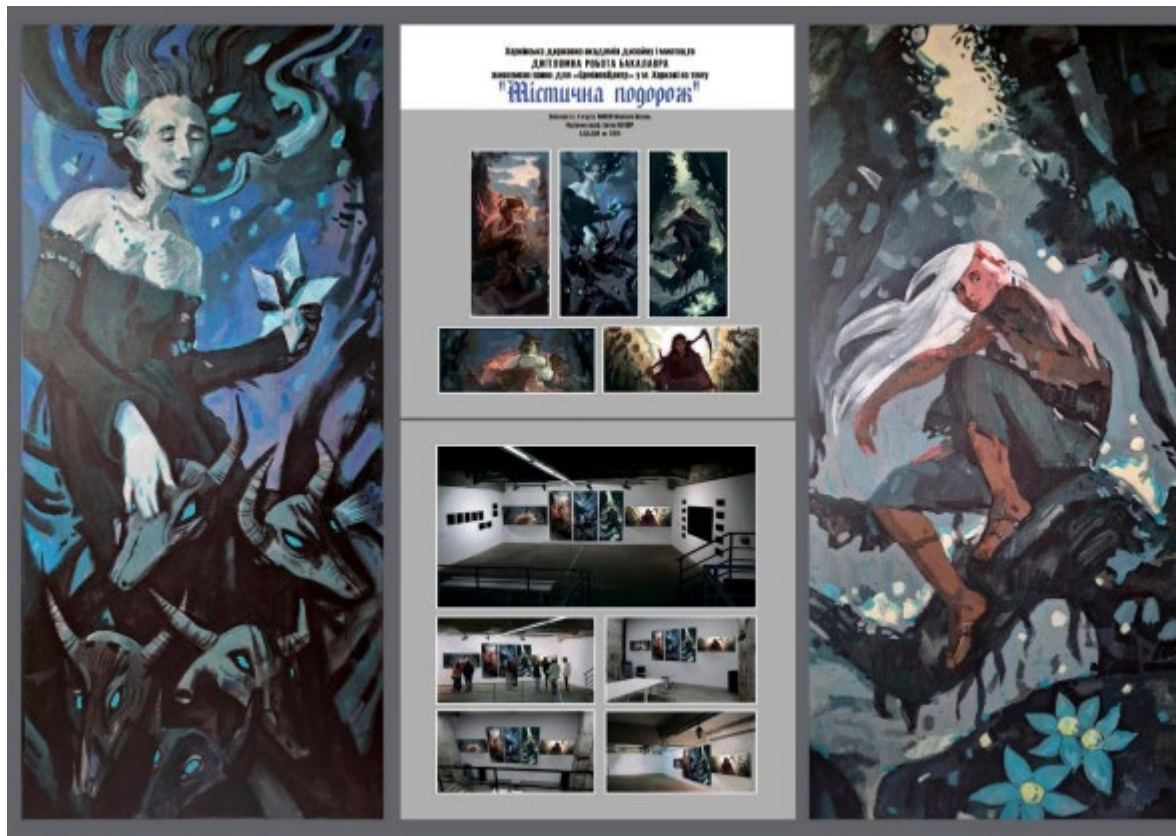
36. Шеменева Ю.В. Мурали України у світовому стріт-арті: формотворення, пластичне модулювання, художньо-образні особливості. Дис. на зд. ступ. доктора філософії (Ph.D), спец. 023 – Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація,
37. Щербаківський Д. Український портрет : виставка українського портрету XVII – XX ст / Д. Щербаківський, Ф. Ернст; Всеукраїнський історичний музей ім. Т. Шевченка. Київ: Держ. Трест "Київ Друк", 1925. – 64 с. : іл.

ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ:

1. Національна бібліотека України імені В.В. Вернадського
<http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського
www.dnrb.gov.ua/
3. Сучасний вуличний стінопис у містах України. URL:
<http://www.wikiwand.com/uk/Стінопис>.
4. Монументальний живопис по-сучасному : мурали Києва, що надихають.
URL: <http://universe.zp.ua/?p=16367>

ІЛЮСТРАТИВНІ МАТЕРІАЛИ

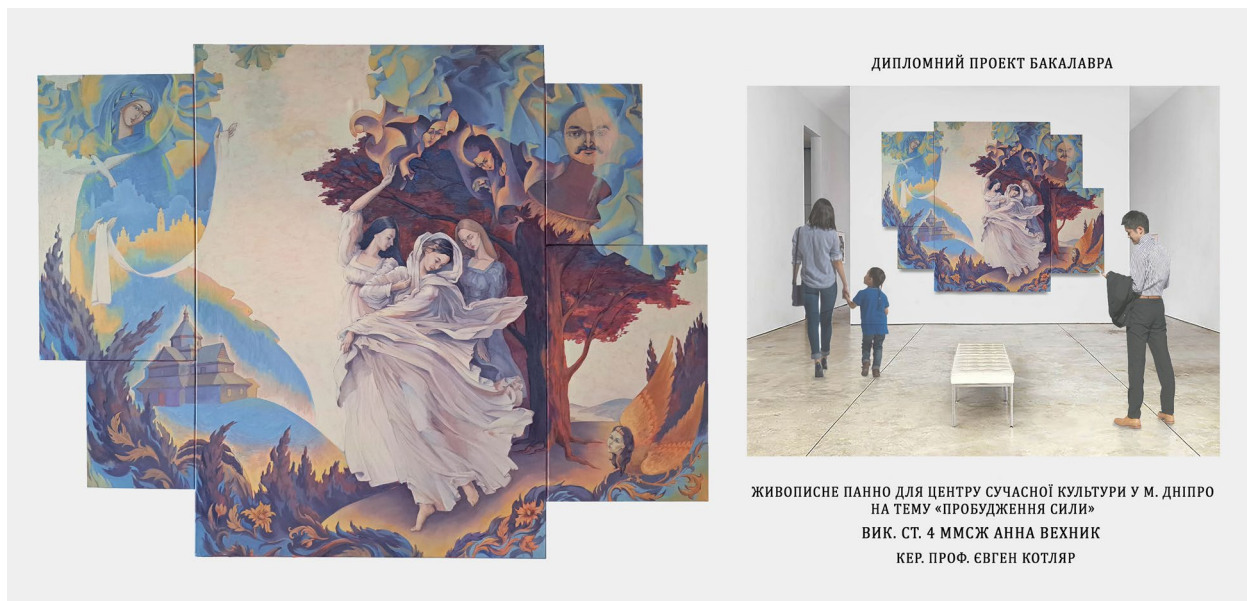
МОНУМЕНТАЛЬНО-ДЕКОРАТИВНЕ МИСТЕЦТВО

Максим НОСАНЬ. «Містична подорож». 2024

Анастасія РУДЕНКО. «Паростки». 2024

Анна ВЕХНИК. «Пробудження сили». 2023

Олена ГЛОВА. «Поклик Терпсіхори». 2023

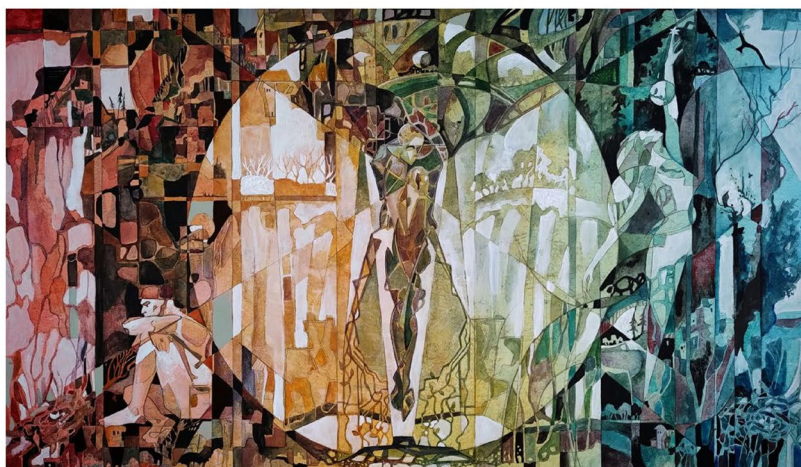
ВСТАВКА В ІНТЕР'ЄР

РОЗРОБКИ

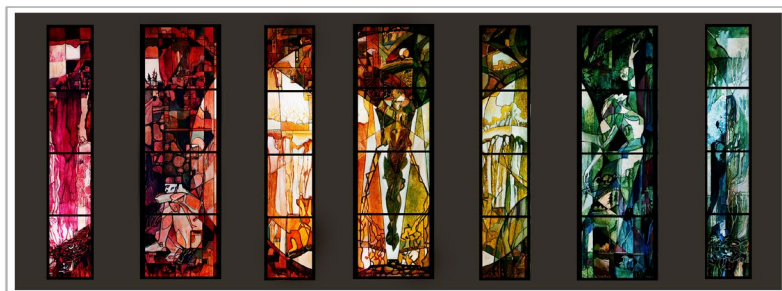
МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ - КАФЕДРА МОНУМЕНТАЛЬНОГО ЖИВОПИСУ

ДИПЛОМНИЙ ПРОЕКТ БАКАЛАВРА:
ЖИВОПИСНЕ ПАННО ДЛЯ КУЛЬТУРНОГО ЦЕНТРУ У М. ХАРКІВ
«CONTRA SPERM SPERO»

ВИК. СТ. 4 К. ОПП ММСЖ МАРІЯ МАНДРИКІНА
КЕР. ПРОФ. ЄВГЕН КОТЛЯР

Харків, 2023

ЕСКІЗ ВІПРАЖУ ДЛЯ БІБЛІОТЕКИ ІМ. В. І. ВЕРНАДСЬКОГО М. КИЇВ
НА ТЕМУ «CONTRA SPERM SPERO»

ВСТАВКА В ІНТЕР'ЄР

ВСТАВКА В ІНТЕР'ЄР БІБЛІОТЕКИ ІМ. В. І. ВЕРНАДСЬКОГО
М. КИЇВ

Марія МАНДРИКІНА. «Contra sperm spero». 2023.

Міністерство культури та інформаційної політики України
Харківська державна академія дизайну і мистецтв
Кафедра монументального живопису

ДИПЛОМНА РОБОТА БАКАЛАВРА
РОЗПИС ПРИВАТНОГО ІНТЕР'ЄРУ НА ТЕМУ «РОЗКВІТАННЯ»
вик. ст. 4 к. ОПП ММСЖ Анна Капелька, кер. проф. Євген Котляр

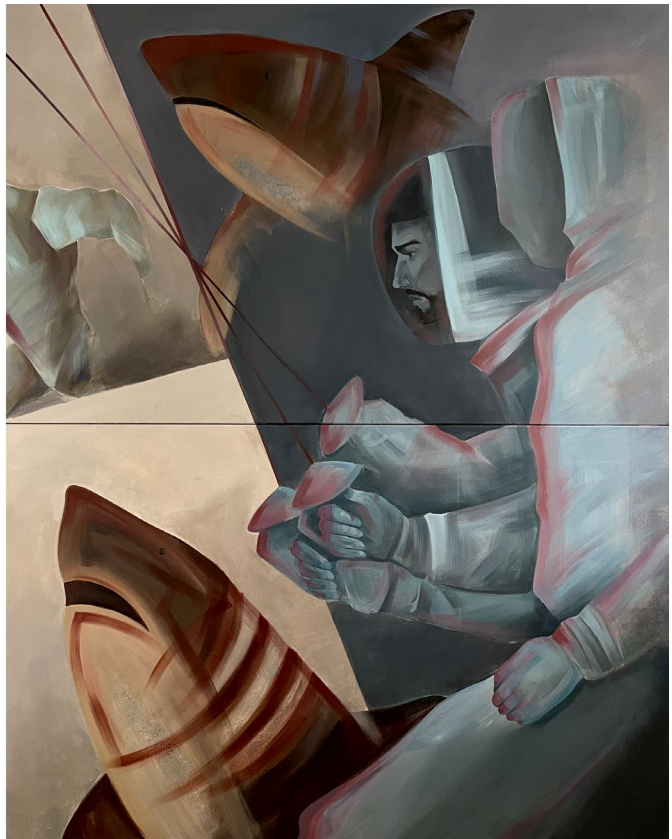

ОПП «Монументальне мистецтво та сакральний живопис»
спеціальність 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»
Харків, 2023

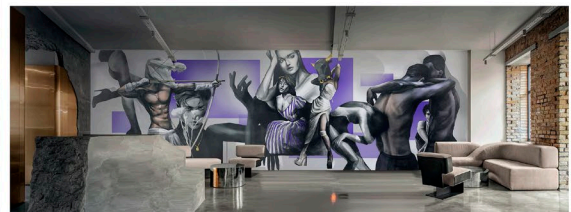
Анна КАПЕЛЬКА «Розквітання». 2023

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ. – КАФЕДРА МОНУМЕНТАЛЬНОГО ЖИВОПИСУ
ДИПЛОМНИЙ ПРОЕКТ БАКАЛАВРА
НАСТІННИЙ РОЗПИС ІНТЕР'ЄРУ М. ВУППЕРТАЛЬ (НІМЕЧЧИНА)
НА ТЕМУ "ПОЄДИНОК"
ВИК. СТ. 4 К. ММСЖ Єгор Ярмолук. КЕР. ПРОФ. ЄВГЕН КОТЛЯР
Харків 2023

Єгор ЯРМОЛЮК. «Поединок». 2023

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ.
- КАФЕДРА МОНУМЕНТАЛЬНОГО ЖИВОПИСУ

ДИПЛОМНИЙ ПРОЕКТ БАКАЛАВРА
НАСТІННИЙ РОЗПИС ІНТЕР'ЄРУ М. КАШКАЙШ
(ВЕЛИКИЙ ЛІСАБОН, ПОРТУГАЛІЯ)
НА ТЕМУ "ЕМОЦІЙНА ЗАЛЕЖНІСТЬ"

ВИК. СТ. 4 К. ММСЖ АНАСТАСІЯ МІЛЮКОВА.
КЕР. ПРОФ. ЄВГЕН КОТЛЯР
Харків 2023

Анастасія МІЛЮКОВА. «Емоційна залежність». 2023

Елеонора ФЕДОСОВА. «Красунею здається ранок». 2021

Анастасія ПАВЛОВСЬКА. «Закохані». 2021

Євгенія САЄНКО. «Liberatio». 2019

Анна КРУГЛЯК-ДРИГА. «Ретроспектива». 2017

Вікторія БІЛЕЦЬКА. «Світ Елади». 2010

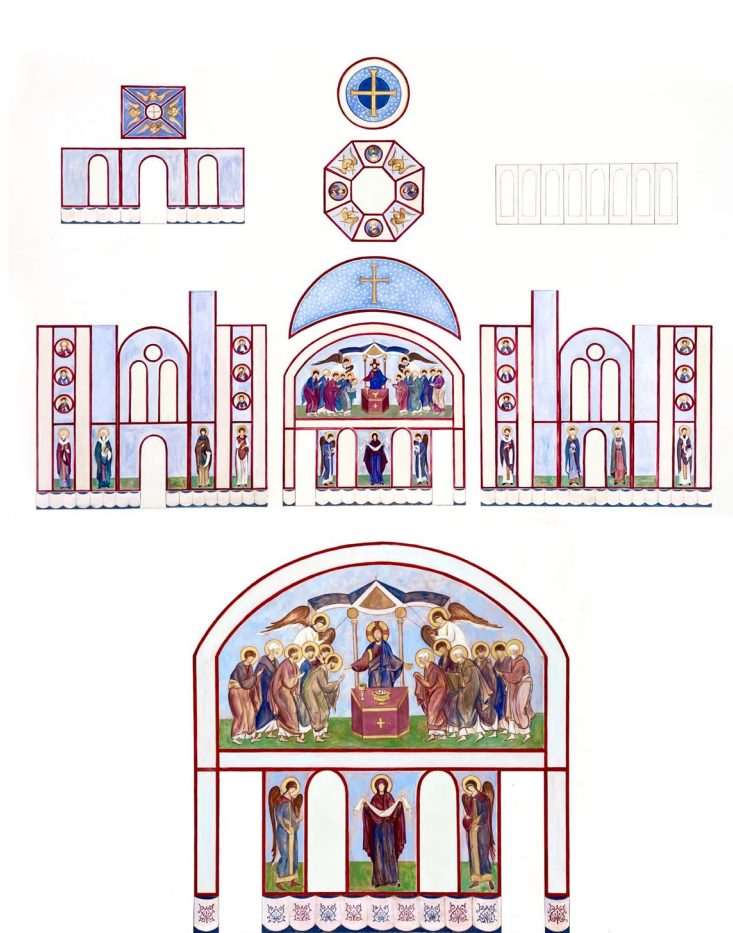

Вікторія ТЕЛЕТЬЄН. «Зірки екрану». 2010

Дар'я ДЕНИСОВА. «Мандри Мюнхгаузена». 2010

САКРАЛЬНЕ МИСТЕЦТВО

Ольга БОНДАР. Розпис Храму при лікарні в м. Києві. 2022

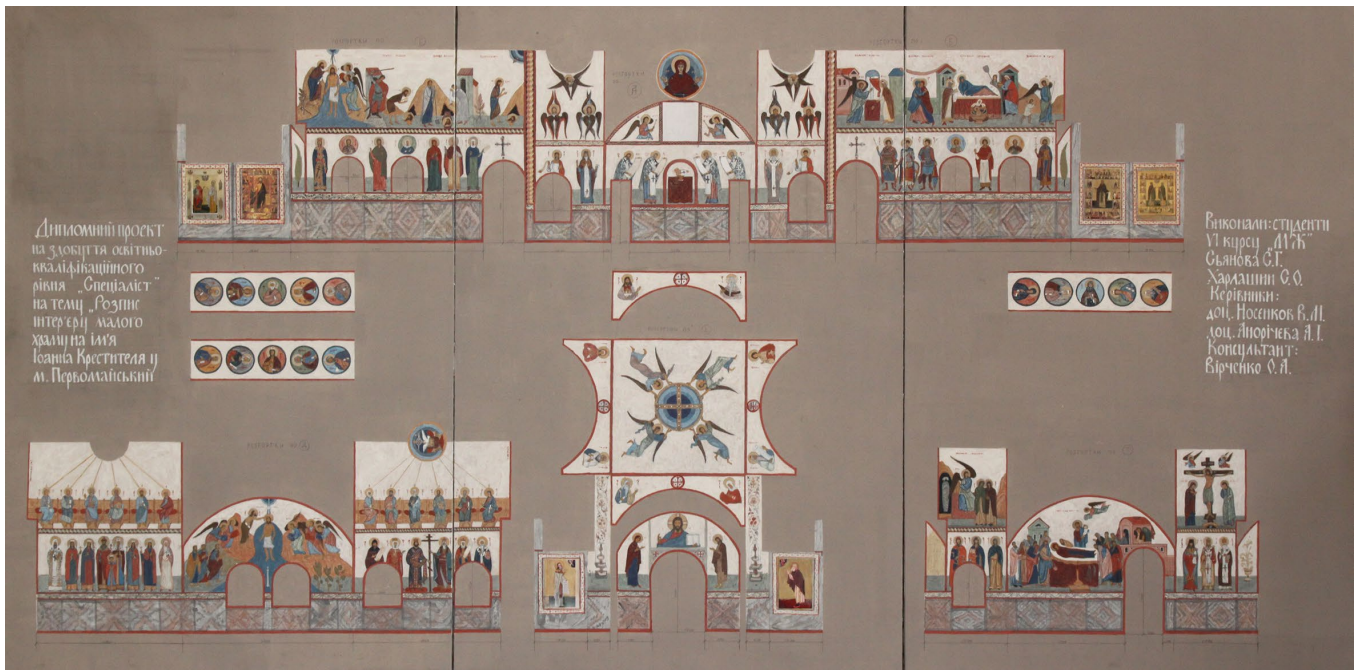
Юлія СІДЕНКО. Комплекс вітражів для церкви с. Залютино. 2016

Дар'я СКИРДА. Мозаїчне панно для церкви у м. Енергодар. 2016

Вікторія ГУРІЩЕНКО. Розпис купола храма у м. Харкові. 2016

Сергій ХАРЛАШИН, Світлана СЬЯНОВА.
Розпис храму в п. Першотравневе. 2010

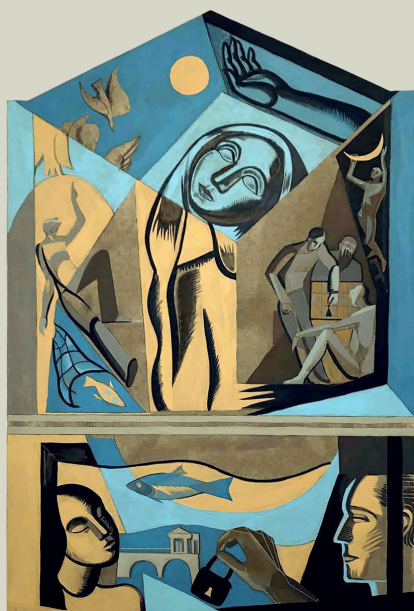

Сергій ХАРЛАШИН, Світлана СЪЯНОВА.
Розпис храму в п. Першотравневе. 2010. Фрагмент

Альона РУДИЧ. Розпис храму в п. Першотравневе. 2010

СТРІТ-АРТ

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ
КАФЕДРА МОНУМЕНТАЛЬНОГО ЖИВОПИСУ

ДИПЛОМНИЙ ПРОЄКТ БАКАЛАВРА
НАСТІННИЙ РОЗПИС ЕКСТЕР'ЄРУ У М. ОДЕСА
НА ТЕМУ «НА ХВИЛЯХ СОНЦЯ»

ВИК СТ. 4 К. ММСЖ МАРІЯ ЧАРКІНА, КЕР. ПРОФ. СВІГЕН КОТЛЯР
ХАРКІВ 2023

Марія ЧАРКІНА. «На хвилях сонця». 2023

Валерія ПОЛЮШКО. «Світочі людства». 2022

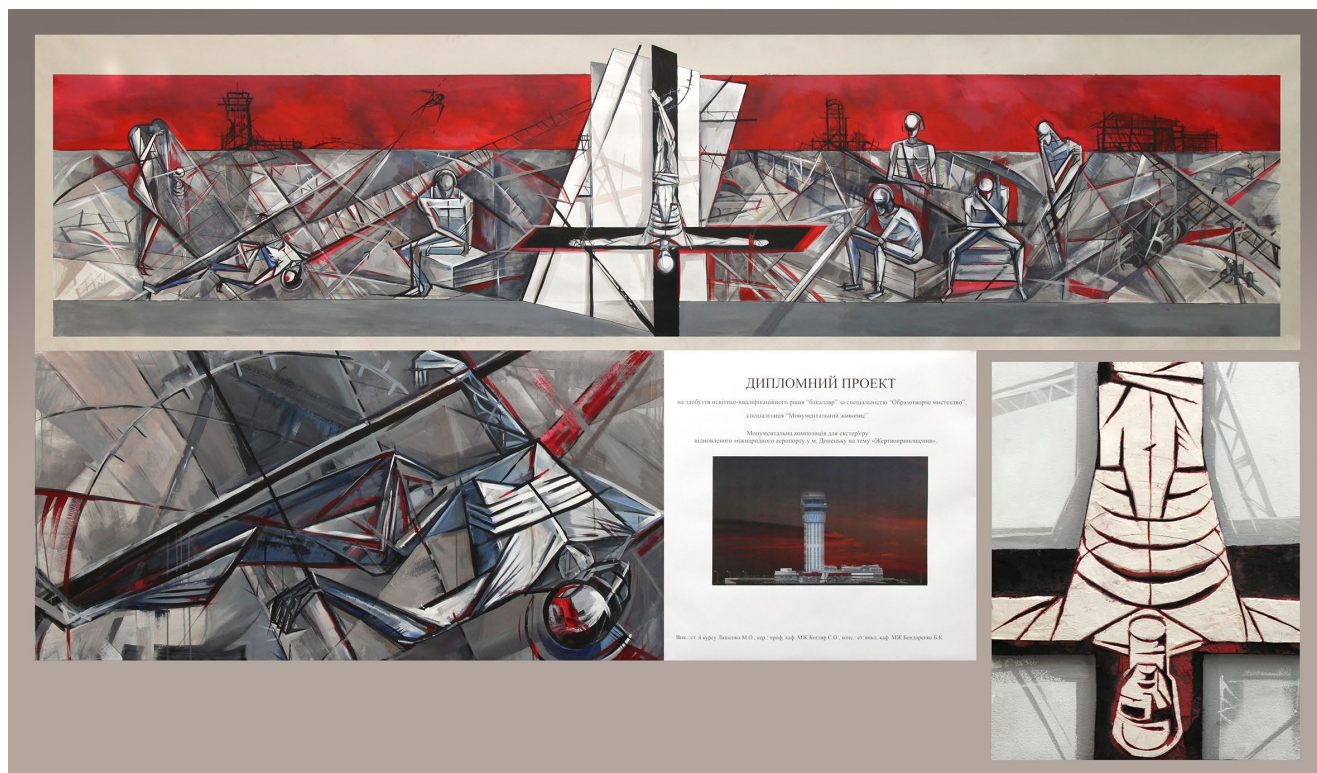
Яна НАЗАРЕНКО. «Сяйво свободи». 2022

Анастасія ХУДЯКОВА. «Сяйво свободи». 2017

Михайло НОВІКОВ. «Спорт». 2017

Марина ЛЯШЕНКО. «Жертвопринесення». 2016

ФОТОГРАФІЇ З ЗАХИСТІВ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

Захист 2021

Захист 2019

Захист 2018

Захист 2017